СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 78. Джерзи Ситі, Н. Дж., вівторок, 3 квітня, 1934. VOL. XLII. No. 78. Jersey City, N. J., Tuesday, April 3, 1934. THREE CENT

УРЯД ЗАВОДИТЬ 7-ГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ В УСІХ КОПАЛЬНЯХ МЯГКОГО ВУГЛЯ

ВАШИНҐТОН. — Адміністрація відбудови краю заставила представників усіх округ мягкого вугля приняти 7-годинний день праці та 5-денний тиждень праці і 5 долярову денну основну заплату.

Робітничі юнії привитали рішення уряду з великим задоволенням.

Власники деяких округ усе ще противляться цьому кодексови й ґенерал Джансон визначив для них переслухання на 9 квітня.

ЗАГРОЗА СТРАЙКУ В ФАБРИКАХ ЗУПИ КЕМБЕЛА.

КЕМДЕН (Ню Джерзі). — Робітники відомої фірми виробу хархових консерв Кембела постановили в суботу вийти на страйк, щоби добитися признання юнії та привернення заплати з 1932 року.

Компанійна юнія серед робітників противиться страйкови.

Місцевий страйк докових робітників ще не покінчений.

КАРАЮТЬ ДИРЕКТОРІВ БАНКУ.

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Перед стейтовим судом покінчилася розправа проти урядників банку Стендард Трост Ко. оф Клівленд, обжалованих за зловживання фондів банку. Банк до певного ступня є власністю юнії залізничних машиністів, котрої предсідник Джансон ставав на суд разом з директором банку Смитом.

Суд засудив обох на тюрму від року до 30 років.

В хвилі упадку банку залізнича юнія мала в банку депозитів на суму 2 міліони долярів.

НЮЙОРСЬКИЙ СТРАЙК ШОФЕРІВ СКІНЧИВСЯ.

НЮ ЙОРК. — Шофери таксівок постановили скінчити страйк і вертатись до праці.

Страйк не осягнув своєї цілі, бо підприємці відмовилися признати юнію шоферів.

Страйкарі добилися тільки того, що підприємства мають приняти їх назад до роботи без огляду на їх страйкову діяльність та що мейор ще має встановити арбітра для розгляду жалоб шоферів проти поодиноких ґаражів.

МЛИНАРСЬКИЙ ПРОМИСЛ БУНТУЄТЬСЯ ПРОТИ КОДЕКСУ.

ВАШИНҐТОН. — Представники власників млинів не хочуть придержуватися кодексу чесної конкуренції, заведеного урядом.

Це перший випадок того роду, щоби цілий промисл відмовився слухати уряду щодо кодексу.

ДИЛИНДЖЕР ЩЕ РАЗ ВИРВАВСЯ З ЛАПКИ.

СТ ПОЛ. — Місцева поліція допала знову відомого бандита-вбивника, Джана Дилинджера, але він вирвався з її рук і втік. У стрілянині, в котрій бандит уживав машинового кріса, поліція постріляла жінку, що їхала в авті з бандитом.

СУД ПІДДЕРЖУЄ ПРАВО УРЯДУ ВСТАНОВЛЯТИ ЦІНИ.

НЮ ЙОРК. — Місцевий федеральний суд видав присуд, який буде мати великий вплив на діяльність уряду. Він признав урядови право встановляти ціни.

Сталося це на процесі між урядом відбудови краю й одною фірмою, яка займається чищенням одіння. Фірма рахувала за чищення менше, як постановило урядове бюро.

АНТИСЕМІТИЗМ ШИРИТЬСЯ В АРҐЕНТИНІ.

БУЕНОС АЙРЕС. — Поліція каже, що в краю шириться сильно антисемітська аґітація.

Під одною синагогою в столиці вибухли одного дня аж три бомби. Хоч бомби не зробили шкоди, вони наполохали немало зібраних у синагозі Жидів.

Поліція робить слідство про поширення аґітації. Були вже й протижидівські заворушення, підчас котрих юрба кричала: „Геть з Жидами! Геть з Росіянами!"

ПРОПОВІДНИКИ Й РАБІНИ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕҐІОНУ.

НЮ ЙОРК. — Понад пятьдесять протестантських проповідників і жидівських рабінів видали збірну заяву проти „лабі" Американського Леґіону у Вашинґтоні, яка, мовляв, позакулісовими коншахтами заставила конгрес повалити президентове вето проти закона про бонус для ветеранів світової війни.

Проповідники й рабіни домагаються, щоби конгрес розвів слідство над цею „лабі".

ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД УЗБРОЄННЯМ НІМЕЧЧИНИ.

ВАШИНҐТОН. — Товариство Заграничної Політики подає в своїм місячнім рапорті осторогу, що Німеччина узброюється поза межі, дозволені версайським договором.

ЮВИЛЕЙ У. Н. СОЮЗА ЦЕ НЕ ПАРАДА. ЦЕ НЕ ПУСТИЙ ЗВУК І НЕ ШУМНА ФРАЗА. ЦЕ ПОШАНА СОЮЗОВИХ КАМЕНЯРІВ. ТОМУ ГІДНО СВЯТКУЄ ЮВИЛЕЙ У. Н. СОЮЗА ТОЙ, ХТО СТУПАЄ СЛІДАМИ ТИХ КАМЕНЯРІВ. І ТОМУ НЕ МОЖЕ БУТИ СОЮЗОВОГО ЮВИЛЕЙНОГО СВЯТА БЕЗ ПРИДБАННЯ ДЛЯ СОЮЗА НОВИХ ПРИКЛОННИКІВ: НОВИХ ЧЛЕНИЦЬ І ЧЛЕНІВ. БО СВЯТКУВАТИ ЮВИЛЕЙ У. Н. СОЮЗА — ЗНАЧИТЬ ПРИДБАТИ НОВИХ НОСІЇВ БЛАГОРОДНОЇ СОЮЗОВОЇ ІДЕЇ.

ЩЕ ОДИН ВІЙСЬКОВИЙ ЛЕТУН ЗГИНУВ ПРИ ВОЖЕННЮ ПОЧТИ.

Поручник Термен Вуд згинув у Девіт, Айова, упавши серед сильної бурі на землю зі своїм літаком, на котрім він віз 23 міхи почти. Літак ударив об землю з такою силою, що ніс літака зарився в землю чотири стопи. Пільот був розторощений між мотором і ладунком. Фармери зібрали почтові пакунки та відвезли їх до найближчого почтового уряду.

САРАНИ НЕ ВИНИЩУЮТЬ МОРОЗИ.

Багато фармерів у Саскачевані раділи, що великі морози цеї зими винищать яєчка сарани. Щоби переконатися, який вплив має мороз на сарану, недавно Чарлз Стайс, фармер, що жиє поблизу міста Ріджайна, зробив був таку пробу. Він взяв жменю землі з яєчками сарани й держав її три дні в теплі 70 степенів. Опісля ту саму землю він виніс надвір і там вона простояла дві ночі у зимні 19 понижче зера на термомірі Фаренгайта. Колиж вніс ту землю знову до хати, то малесенькі скакунці вилупилися з яєчок таки на його очах.

ВИПЛЕКАВ НОВИЙ РІД КУКУРУЗИ.

Фармер Віліям Моррі, що жиє поблизу містечка Давфин у Манітобі, виплекав новий рід кукурузи. Він робив проби витворення нового роду кукурузи ще від 1927 р. Новий рід кукурузи повстав через запилювання жовтої вчасної кукурузи білою. Моррі дістане дозвіл продавати насіння нової кукурузи, яку названо морровфинською, тобто віддано в її назві честь і Моррієви й місцевости Давфин.

ТИСЯЧА ДОЛЯРІВ ЗА ДОНЕСЕННЯ ПРО ВБИВНИКА.

Уряд Саскачевану дає тисячу долярів нагороди за повідомлення про вбивника Дмитра й Анни Журавель у місцевости Веригін у Саскачевані. Поліція ще до сього часу не попала на слід вбивника. Вбивство сталося ще в листопаді м. р.

ЩЕ ОДИН РОБІНЗОН КРУЗО.

Австралійська летунська влада ствердила, що на невеличкім острові Анно перебуває вже 24 роки Максим Козеров, колись капітан російської воєнної маринарки, який добровільно пішов на заслання, жиючи, як Робінзон Крузо. Ще в 1910 р. він стратив жінку, що покинула його і пішла з іншим. З розпуки два роки пізніше він поселився на безлюднім острові, де жиє сам один як пустельник.

ВОВКИ ПРИЙШЛИ ДО МІСТА.

У всій Румунії тепер великі сніговії. Залізнича комунікація утруднена, дорогами тяжко пробитися саням і пішки. В Браїлі в пристані замерзли всі кораблі. Всюди ходять відділи жандармів і стріляють тічні вовків або заганяють їх у ліси й гори. В Гусі над Прутом тічня вовків дісталася аж до міста, де стаційні жандарми та залізнична служба постріляли їх.

ЗЕМЛЕТРУС НА ДНІ МОРЯ.

З Альжиру повідомляють про катастрофальний землетрус на дні моря здовж північних берегів Африки. Наслідком землетрусу морські хвилі піднеслися на кільканадцять метрів і залляли всі портові уладження. Кільканадцять кораблів зірвалися з якоря і перевернулись. Інші кораблі викинуло з великою силою на беріг і розбило. Вода залляла береги так несподівано, що про якийсь ратунок не було бесіди. Багато людей згинуло.

РОКОВИНИ ГОРАЦІЯ.

В Італії відбудуться цього року манифестації з приводу 2,000-них роковин Горація в родиннім місті поета, Венозі, і в інших італійських містах. Італійська академія наук доручила свому членови, Етторе Романьолі, провідництво в роковинах.

ТОРГОВЛЯ ВУЖАМИ.

Вбогі герцеговинські селяни, які крім тютюну, вина й овочів не мають що продавати, ліквовані рака. Так лікують головно у Франції, а отруя знайшли собі новий вивозовий артикул. Це їдовиті вужі, яких у Герцеговині багато. З отруйних вужів роблять сировицю, якої вживають при герцеговинських вужів, мовляв, надається знаменито до того. В 1933 р. вивезли з Герцеговини кілька тисяч вужів, а за кожного герцеговинський селянин дістав 25 динарів.

ГОЛОВНИЙ СВІДОК ІЗ СПРАВИ БЕЙЛІСА.

Читачі мабуть ще памятають голосну свого часу справу Бейліса, якому закидали замордування хлопця Ліщинського в Києві з ритуальною цілю. Головним свідком у цій справі був начальник тайної поліції, Микола Красовський, що вів слідство в напрямі відшукання інших винуватців, виправдуючи Бейліса. Тепер той Красовський віднайшовся в Здолбунові на Волині. Цими днями він зголосився до жидівської громади в Рівному і сказав, що напише спомини про згаданий процес, але просив наперед грошевої допомоги. Очевидно таку допомогу одержить і на споминах добре заробить.

АБИ ГАНДЕЛЬ ІШОВ.

Мойше Дорн з містечка Озерни на Волині перед двома роками покинув жінку й виїхав до Америки. Не убло за нього ні слиху ні диху. Нараз жінка одержала від нього лист з пропозицією згоди, заминення й приїзду до нього. Дорнова повірила й виїхала. Перед кількома тижнями брат Дорнової отримав від неї розпучливий лист: Дорн продав її до публичного дому, де вона переживає пекло.

ТРИ РОКИ ЗА КРАДІЖ $300.

Судя Корі у Вінніпегу засудив Стіфа Тимошика за крадіж 300 долярів на три роки тюрми. Майк Пушко й Джек Мазовець були його спільниками. Їх засуджено на пів року тюрми. Всі три засуджені довідалися були, що панна Анна Стебницька мала в банку понад 300 долярів. Вони змовилися й Тимошик намовив Стебницьку вибрати 300 долярів з банку 20-долярових банкнотами, які він мав „переробити" так, щоби представляли подвійну вартість. З грішми Стіф утік, але поліція його скоро арештувала. Тоді Мазовець намовив Стебницьку вибрати з банку ще 25 долярів на ратування Тимошика. Ті гроші він узяв собі. Тимошик дістав найбільшу кару через те, що був проводирем зловникiв.

САМАРЯНИН УТРАТИВ ШТАНИ.

Новий Самарянин, що втратив штани при самарянській праці, жиє в місті Денвер, Колорадо. Недавно він зігнувся був, щоби помогти свому сусідови підняти потоване авто. Саме тоді надїхало інше авто, відірвало йому задню частину штанів і трохи потовкло його. І так через свою самарянську доброту Р. В. Бурчет втратив новісінькі штани...

УЧИТЕЛЬСТВО СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ ПО „ЧИСТЦІ"

ХАРКІВ. — Харківський „Комуніст" подає дуже цікаві дані про останню перевірку вчительського складу середніх та початкових шкіл України, переведену Народнім Комісаріятом Просвіти.

Після кільканадцятьох „чисток", які перевела чрезвичайка (ГПУ), лави фахового вчительства сильно порідшали. Більшість учителів та вчительок викинено з посад та вислано на північ за націоналістичні „ухили" та „контрреволюцію". Кілька педагогічних інститутів „зреформовано", себто розігнано професорський та студентський склад. Один з інститутів зовсім замкнено як „джерело націоналістичної пропаганди". На місце усунених учителів компартія та комсомол назначили своїх членів, які мали неухильно переводити в шкільництві „тверду сталінську лінію" й очищати школу від „кулацько-націоналістичних настроїв".

По переведенні з початком 1934 р. Наркомосом перевірки знання тих „учителів" виявилося, що на 140,000 учителів початкових шкіл 9,000 самі не скінчили початкової школи, а близько 50,000 скінчили тільки початкові школи старого типу. На 47,000 учителів середніх шкіл 30,000 не мають вищої освіти, а чимало з них зовсім не скінчили середньої школи. Підчас перевірки занотовано випадок, що один з керовників школи в чигиринському районі на одній стороні диктату зробив 33 ортографічні помилки. Другий учитель зробив 31 помилок на одній сторінці.

РОСИЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ І ПРИЛУЧЕННЯ УКРАЇНИ.

ХАРБІН (Манчуко). — На повищу тему мав виклад московський учений, проф. Устрялов, бувший московський націоналіст, а тепер большевицький симпатик. У цьому викладі Устрялов заявив, що „з огляду на великий спротив Українців, яких начисляють 38 міліонів, а яких інспірує Німеччина, совітський уряд був приневолений російську СФСР перемінити на Союз ССР. Це, ясна річ, було нечим дипломатичним маневром, щоб хоч таким шляхом прилучити Україну до Росії". Устрялов твердив, що взагалі ніколи ніякої України не було і не може бути, що існує тільки один „русскій" народ і т. д. Українські студенти в харбінськім університеті, де відбувся виклад, заложили проти нього протест та поробили кроки, щоби влада не дозволила на таку большевицько-московську пропаганду в університеті.

ВІЙНУ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ ВІДЛОЖЕНО.

МОСКВА (Росія). — Одно певне, що заповідана на весну совітсько-японська війна не вибухне. Але, як кажуть совітські й японські дипломати, це ще не значить, що її вже не буде. Кажуть, що війна може вибухнути навіть за кілька місяців, а не то за кілька років. Совіти далі концентрують на манджурській границі велику масу війська.

АМЕРИКА ДІСТАНЕ ІНСОЛА.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — Турецька поліція забрала Семюела Інсола з грецького корабля „Майотіс" і примістила в готелю під поліційним доглядом. Кажуть, що Інсол уже буде виданий цілком певно американській владі й відставлений до Шікаґо, де відбудеться проти нього розправа за розтрату понад білон долярів, вложених тисячами людей у його збанкротоване підприємство.

МАСИ НАРОДУ ПІДЧАС ВЕЛИКОДНЯ В РИМІ.

РИМ. — Яких 80,000 вірних виповнили на Великдень простору церкву св. Петра, а яких 180,000 одержали підчас процесії папське благословенство. Між тими було багато чужинців і кілька тисяч Американців. Цьогорічний Великдень був дуже торжественний, бо це було закінчення Святого Року і канонізація святого Дон Джованні Боска, основника Салезіянського чину.

ВСІ СВЯТКУВАЛИ В ЄРУСАЛИМІ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина). — Єрусалим прибрав надзвичайний святочний вигляд. Католики святкували Великдень, православні Цвітну Неділю, а магомедани виповнили мошею Омара і молилися до святого камення, а потім відбули тисячами прощу до гробу Мойсея.

КІНЧАТЬ З ДЕМОКРАТІЄЮ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Проголошено нову конституцію для міста. Знесено самоуправу. Радних уже більше не будуть вибирати. Досі були ними в двох третин соціялісти, а тепер замісць них буде правити містом рада пятьох, яка буде складатися з 3 представників римо-католицької церкви, одного протестанта й одного жида.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІНТЕРЕС ПОЛЬЩІ, А НЕ ЦЕРКВИ.

Часто наскрізь церковна справа являється на ділі політичною подією великого значіння. Це видно найкраще по утворенню Апостольської Адміністрації для Лемківщини. Українська преса в краю, дізнавшися про це, з початку погодилася з доконаним фактом та з тим, що Рим зробив це з огляду на добро католицької церкви. Навіть зазначила, що назначений Римом адміністратор є „культурною людиною"; але що належить до „староруської" партії, то треба заждати, яку він поведе роботу на Лемківщині.

Та завдяки польській пресі ріжних таборів справа та стала яснішою. Польська преса затріюмфувала й візвала Поляків ставитися прихильно до „старорусина"-адміністратора, котрий заманіфестував свою льояльність до Польщі довголітньою службою в польськім війську як військовий капелян. Вона далі підкреслила, що треба бути вдячним польському урядови за те, що він добився вилучення Лемківщини від церковного звязку з іншими українськими католицькими дієцезіями в Галичині, бо тимсамим відмежовано Лемківщину від націоналістичної української пропаґанди, якою переселися тамті дієцезії. Польська преса зрадила, що тепер буде виховане на Лемківщині нове духовенство, в льояльности до польської держави.

Отся польська постава, яка виразно й без обиняків признала, що польський уряд добився церковного виділення Лемківщини в Римі тільки з огляду на польський державний інтерес, заставила навіть Українське Національно-Демократичне Обєднання (УНДО) й Українську Парляментарну Репрезентацію поставитися до утворення Апостольської Адміністратури на Лемківщині неґативно. Тому рішено внести в тій справі окреме представлення до Апостольської Столиці.

Як це сталося, що Апостольська Столиця допустилася такої кривди супроти українського народу, не знати. Але фактом є, що утворення Апостольської Адміністрації для Лемківщини є ударом, звернений проти українського народу. Є це політичний крок далекосяглої ваги, бо втягає церковну орґанізацію в польську державну політику винародовлювання і національного розбиття Українців під Польщею. Ми бачимо, що Польща нищить українство й католицизм на Лемківщині, підпираючи московське православ'я, а з другого боку вживає там католицької церкви для „старорусьских" баламути. Так отже в обидвох випадках уживає обидвох церков до нищення українства, бо про це їй іде, а не про католицизм, чи православя.

СОРОК-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ У. Н. СОЮЗА

ЗБІЛЬШИМ СОЮЗОВИЙ, СЕБТО НАШ ВЛАСНИЙ БИЗНЕС.

На протязі цілих 40. років писали головні урядники У. Н. Союза, чи то урядники місцевих відділів, а далі й самі члени та редактори про вагу обезпечення на життя.

Про ту саму справу освідомлювано за той час і американський нарід з ріжних боків. Що більше. Хоч в Америці вже добре загал розуміє вагу обезпечення на життя, пропаганду щодо цього далі вважається одною з найбільш актуальних справ.

Обезпечення на життя сьогодні відграє одну з найважніших роль у нашім соціяльнім житті. На це звернув теж увагу і президент Рузвелт. У своїм привіті, висланім 9 березня на збори урядників „Тижня Фінансової Незалежности", сказав він між іншим таке:

„Організації життєвого обезпечення є дуже важним чинником в економічнім житті нації. Це є для мене джерелом глибокого вдоволення, що нарід Злучених Держав користає з життєвого обезпечення і його таких широких користей у далеко більших розмірах ніж народи інших держав. Щодо цього ми поступили дуже далеко і тимсамим скріпили силу духової, соціяльної й економічної структури нації".

У. Н. Союз завжди мав теж тесаме на увазі. Він теж вказував нашому громадянству, що життєве обезпечення не тільки забезпечає обезпеченого і його родину, але також скріпляє духову й економічну силу українського народу, а тимсамим робить його здібнішим до відбудови своєї держави.

Виходячи з такого гарного заложення, мусимо ствердити, що на тім полі ми ще замало зробили. Ми мусимо за всяку ціну збудувати більшу нашу силу. А це значить, ща наш У. Н. Союз мусить розростися. Або іншими словами: мусить зачати робити ліпший бизнес, ніж його робив досі.

Завдяки праці Союзових урядників і членства ми придбали в 1933 році за той один рік бизнесу для У. Н. Союза $300,000.

Це є гарна сума, але для такої організації як У. Н. Союз, рішучо замало. Бо якби наші відділові урядники і члени були трохи рухливіші і попрацювали для організації трохи більше, ми зробили би за один рік навіть у теперішних часах нового бизнесу принаймні на суму $1,000,000.

Бо тисяча нових членів, придбаних для Союза на протязі одного року, дало би Союзови приблизно один міліон долярів нового бизнесу.

А чи це так важко придбати Союзови на протязі цілого року тисяч нових членів? Ні, не важко, як є добра охота до цього.

У. Н. Союз ніколи не натискав на своїх урядників і членів за придбання нових членів в такий спосіб, як це робиться в інших подібних організаціях. Але тепер мусимо сказати собі правду в очі, що мусимо всі взятися до роботи, якщо хочемо бачити наш У. Н. Союз далі на першім місці.

Ми живемо в краю, де є завзята конкуренція. Бизнес здобувається тут з трудом. Так є і на асекураційнім полі. Асекураційний бизнес це такий, про який кажуть Американці, що „хто прийде перший, той дістане новий бизнес".

На новий бизнес не можна надіятися, сидячи в хаті, а за бизнесом треба ходити і його шукати, а тоді можна його дістати.

Вже під тим оглядом є трохи зміни на краще. Ювилейний рік мабуть таки робить уже своє. Бо ось за перші три місяці 1934 р. У. Н. Союз виказує нового бизнесу приблизно на $150,000. Це значить, що за три місяці зроблено половину з того бизнесу, який зроблено за цілий минулий рік. Видно, що головний уряд, відділові урядники і члени таки збільшили свою активність і придбали більше нових членів Союзови, ніж у тім самім часі минулого року.

Це є потішаючий обяв. Але заразом не забуваймо, що нам ще дуже далеко до витиченої нами мети. В наступних місяцях мусимо всі ми виказати далеко більшу Союзову активність. Памятаймо, що ми в останніх роках мали убуток в членстві. Це мусить бути тепер направлене. І тому саме інтерес У. Н. Союза вимагає, щоби всі ми, без вимку, взялися негайно до придбання нових членів. А треба їх придбати пять тисяч. Це станеться, як кожний з нас буде при праці для У. Н. Союза. А перед у цій справі мусять вести Союзові урядники.

Микола Мурашко,
гол. предс. У. Н. Союза.

Д-р Михайло Бращайко.

ВОЛОШИН ЯК ПОЛІТИК.

(Стаття передрукована з видаваного на Закарпаттю часопису „Свобода", якого ч. 9—10 присвячено в цілости шістдесятій річниці уродин о. Агустина Волошина, провідного Мужа закарпатських Українців).

Перед війною не було в нас національно-політичного життя. Були з наших рядів посли, — деколи навіть добрі патріоти, як священик Артим і інші, — але їх вибирали випадково, належали вони до котроїсь із мадярських партій і виступали хіба в обороні господарських інтересів населення. Мали ми і впливових людей, як напр. епископа Юлія Фірцака, високо освічену і талановиту людину, котрий як епископ, член палати вельмож, дійсний тайний радник через свої звязки та впливи виборов чимало менших чи більших господарських вигод для нас, а між іншим його заслугою була т. зв. верховинська або Еганова акція, яка мала дуже корисний вплив на господарське життя підкарпатських Українців.

Та все це були спорадичні випадки, які не були пляново й органічно звязані з національним життям нашого народу.

В такій політичній ситуації — розуміється — не могли виробитись у нас політики, і коли прийшла велика переміна в 1918. рорі, не мали ми нікого з відповідною політичною школою і минувшістю. Життя само мусіло видвигати людей на політичних провідників і воно видвигнуло в першій мірі о. Августина Волошина.

Вилсонові ідеї про самовизначення народів заставили думати свідомих Українців Підкарпаття над долею і майбутністю свойого народу. Природна річ, що в перший мір виринула думка зєдинення всіх українських земель в одну незалежну державу. Ми тут на Підкарпаттю в 1918. році не були поінформовані про світову політичну ситуацію і тому о. Волошин вже в вересні 1918. року висилає довірену Августина Штефана до Відня по інформації до української парляментарної репрезентації. Міжнародне положення в той час було ще неясне й українські посли не могли дати певних і вичерпуючих директив та інформацій. Були ріжні комбінації, як напр. розділ Австро-Угорщини, перетворення Австро-Угорщини на національні краї, уділення автономії національностям Мадярщини в її історичних границях і т. д. — але ясного образу недалекого майбутнього ніхто не міг збагнути.

По повороті Штефана вже 5-го жовтня 1918 р. організує Волошин „Раду угроруського народу", щоби на всяку евентуальність мав наш нарід репрезентанта, управнечення до переговорів і заключення договорів. Ця Рада домагається для Українців „всіх прав, які нова демократична Угорщина уділить немадярським народам". В той час про рішення американських Русинів ніхто тут нічого не знав! Рада зачинає переговори з мадярським урядом і мадярський уряд зараз робить уступки, дозволяє в школах українську мову, назначає Українців за жупанів і т. д. По перевороті, Мадяри дають Українцям міністра, а потім дня 24-го грудня 1918 року Х-тий закон про утворення „Руської Країни". Волошин тим не заспокоюється, домагається міжнародної гарантії, відносно додержання того закона і коли Маряри відпираються дати таку гарантію, Волошин вже 1. січня 1919. р. зачинає пертрактації з Міляном Годжою в цілі прилучення Підкарпаття до чехословацької републики, отже ще передтим, як ми довідалися, про рішення „Ради американських Русинів", бо ми довідалися аж з кінцем січня 1919. року. Пертракації вів о. Волошин дальше з іншими чинниками, перевів злуку всіх трох народних рад, — ужгородської, хустської і пряшівської, — і дня 8. травня 1919. року проголошує святочно в ужгородськім замку прилучення підкарпатських українських земель до чехословацької републики.

Було це великим історичним ділом і довело до того, що ця горстка нашого народу, яка належала передтим до Мадярщини, не опинилася розбитою між Румунами, Мадярами й Чехами, як то напр. Румуни форсували, але належить до одної славянської держави і має забезпечені свої автономні права. Це дає нам змогу на національний, культурний і господарський розвиток, а в цьому є безперечно найбільша політична заслуга А. Волошина. По прилученню при нових умовах почалася у нас інтензивна політична праця. В тій праці Волошин відграє велику ролю. Як член директорії Підкарпатської Руси, як секретар, а пізніше предсідник „Народньої Ради" скликає збори, наради, виробляє меморандуми, пляни автономії, дає ріжні проекти владі й ґубернаторови, редагує політичну газету, пише статті до ріжних газет, організує враз з іншими діячами „Руську хліборобську партію" й бориться за наші народні права. Своєю працею здобуває рішаючий вплив у ріжних наших політичних, культурних і господарських справах, з ним рахуються міністри, губернатор і ні одна важніша подія на Підкарпатській Руси не відбувається без його участи. Головну вагу кладе на організування і знаціоналізування нашого шкільництва і старається обсадити своїми людьми бодай деякі місця. На жаль, не мали ми достатньо відповідних людей, як сьогодні не маємо їх ще й до нині. Починаючи від 1924-го року, коли настала зміна режиму і до слова прийшли аграрники з москвофілами, його вплив зменшився на шкоду нашого народнього розвитку.

В 1925. році став Волошин послом до парляменту чехословацької републики. На час його посольської діяльности припадає боротьба за Ужгород, як головне місто Підкарпатської Руси. Відома річ, що в проекті адміністративного закону за головне місто Підкарпатської Руси замісць Ужгороду було призначене Мукачево. Переведення того проекту принесло би було неоцінені шкоди не лише для Ужгороду, але і в національному відношенню для цілого нашого українського населення. Культурний центр посунувся би був на схід, Ужгород і околиця підпали би неминучій словакізації, а для Пряшівщини було б це також великим катастрофальним ослабленням.

До цього не можна було допустити. Не відбираємо заслуг і іншим політичним чинникам, які проти цього наміру боролись, але головну заслугу в провалленню цього проекту має безумовно Волошин. Негайно скликав він обі Центральні Народні Ради (українську й москвофільську, на які поділилася вже давніше Перша Центральна Народня Рада), як найенергічніше запротестував проти посягання на наші набуті права, видав маніфест, в якім візвав цілий нарід до боротьби за полишення Ужгороду столицею краю. Ради вислали з протестами делегацію до Праги, зачалися протестні збори-віча по цілому краю. Крім того в клюбі „лідової партії", до якої належав, виголосив Волошин гостру промову, на кінці котрої заложив свій посольський мандат, мотивуючи це тим, що не може нести відповідальности перед своїм народом за таку політику влади. Тоді міністер Шрамек, міністер Мічура та інші члени клюбу упросили Волошина, щоб не настоював на своїй заяві, а партія зробить усе можливе щоб проєкт упав. І дійсно наслідком праці Волошина в краю і його гострого виступу на парляментарній арені — вдалося оборонити Ужгород, як головне місто Підкарпатської Руси.

До нового парляменту 1929-го року Волошин не зайшов, бо партія його при виборах виказала слабий успіх. Причиною того був головним чином великий розмах у нас на Підкарпаттю аґрарної партії, в якої руках опинився цілий урядовий адміністративний апарат. Під новим режімом підняло голову москвофільство, — бо аґрарна партія здавна сприяла і сприяє москвофільству, — почався окрім революційного і язиковий спір, незорієнтоване й мало ще свідоме населення розбилося на ріжні партії й партійки, а серед таких обставин нетяжко було вийти переможцями тим людям, які мали за собою підмогу могучої партії й урядовий апарат. Частинно причинилося до неуспіху й те, що провідники партії, Волошина присвячувалися більше культурній і господарській праці, а дуже мало політичній аґітації, навіть і при самих виборах.

В останніх часах Волошин багато труду присвячує розвиткови рідного шкільництва, вихованню молоді, але не покидає при тому й політичної діяльности.

Чекає його неспірно ще поважна політична роля, як чоловіка заслуженого, досвідченого, людину великого розмаху й небуденного таланту.

Те, що зробив він як політик, увійде в історію нашого народу і там знайде належну оцінку.

ВІДПОКУТУВАВ

(Оповідання з козацьких часів).

(11)

— Таке питання морозило мене і я приїхав сюди, щоби Ганку висповідати. Тому тиждень вона казала мені, що Гойдиш напаствував її, і що він перший кидався до неї обіймати. Її сповідь була непотрібна, бо мої очи виділи, що вона перша метнулася до вас і перша обняла за шию, перша стала цілувати... Хіба ви справді її вуйко, брат її мами? Кажіть! Може я справді вбив невинну?

— Я не з циганського роду, — відповів Запорожець. — Мікулу, його жінку і їх доньку я перший раз побачив тому тиждень. Раньше я їх цілком не знав. І не чув про них.

— І я так гадав. Вас неначе небо прислало сюди, щоби при вашій помочі я відкрив зраду.

Мацах важко зітхнув і, всуваючи пістолю назад за пояс, сказав:

— Ви в перший хвили були би кинулися на мене. Тепер хіба вже не схочете мстити смерть тої, котра вас надувала, так як мене і кількох інших, котра була причиною смерти моєї першої дівчини і причиною смерти Гойдиша... Я вбив невинного!... Вбив трое. Тамту загнав у ріку, Гойдиша і сю пробив!

Хвилю дивився на труп і сказав:

— Вона, козаче, була би тебе запропастила. Через неї ти може був би гірше, як я. Моїм гріхом я спас тебе. Гадаю, що не будеш мені ворогом.

Мацах глянув допитливо в очі Запорожця.

— Я вам ні ворог, ні приятель, — відповів Заприводa.

— То розійдімся!

— Небіжку так лишимо тут? Бодай поховаймо по християнськи!

— Або вона не має батьків? Сплять, бо ще рано, та незабаром повстають. Ще одно. Тепер ще спить ціла оселя. Як зараз щезнемо відси, то ніхто не доміркується, хто зробив се. За хвилю буде запізно.

— Моя совість чиста! — сказав Запорожець твердо.

— Не перечу, та совість не книжка, в якій люди могли би прочитати, що вона каже. Як я щезну відси зараз, то кого возьмуть за убийника, як не вас?

— Ваша правда.

— Коли Гойдиш впав, то я погадав собі, що як покажеться, що не він, а Ганка виновниця, то я її вбю його ножем. Я виймив ніж зза його пояса, взяв з собою і ним скарав зрадницю. Люди знають кинджал Гойдиша. По колодці кождий в сих сторонах пізнає його. Як в груди Ганки знайдуть його ніж, то будуть гадати, що то він приїхав сюди в ночи, викликав її з хати, вбив і назад відїхав до товаришів. Знайшовши його, люди не будуть сумніватися, що якийсь другий коханок пімстив смерть своєї любки.

Коли Заприводa далі стояв, не відповідаючи, Мацах відвернувся і відійшов за хату. Пішов до свого коня.

На голові Запорожця наїжилася чуприна. Він погадав собі:

— Слушно сказав той, чорт зна як зветься, що як люди побачать мене тут, то возьмуть за убийника. Щоб я це сказав, не повірять. Побють і повісять.

Роззираючися, чи вже не йде хто, Заприводa підбіг до коней, скочив у кульбаку і почвалав, що за ним аж закурилося.

Другий кінь був окульбачений на те, щоби занести Ганку до першого попа, який би по дорозі, щоби звінчав їх. Його кульбака їхала порожна.

Подорож Заприводи до татарського бея показалася, покищо, непотрібною, бо сим разом до запорозько-польської війни ще не прийшло. Запорожці обрахувалися, що їх сили ще заслабі, і що козаки польської части України ще не готові до повстання. Всеж таки старшина Запорожа час до часу навідувалася до деяких татарських беїв і мурзів, щоби, як прийде потреба, не киринили козакам.

Не так то дуже легко було удержувати приязні зносини, бо між Татарами і козаками все було так, як то буває між добрими сусідами. Як не хотячи курка перескочить через пліт сусідки, наробить шкоди, і тим викличе між бабами бій на язики; як деколи сусід сусідови переоре, або перекосить межу, так бувало на татарсько-козацькій промежині. То татарський чамбул сплюндрував якусь сторону козацької землі, то козаки забрали з татарського пасовиська табун коней.

Старшини Татар і Запорожців мусіли лагодити наслідки таких сусідських непорозумінь і тому дуже часто татарські посли приїздили до Січи, а запорозькі посли їздили до татарських беїв.

Два роки після пригоди Заприводи з донькою Молдована Мікули, запорозька старшина знов вислала його до того бея, що й тоді. Їхав понри оселю Мікули, тож цікавий був почути, що там люди розказують про смерть Ганки і про її убийника. Доїжджаючи до оселі, дивувався, що не бачить хати Мікули.

— Чи я вже забув, з котрого боку оселі вона стояла? — погадав.

Пустив коня далі і приїхав під згарище. Ґород при згарищі показував, що тут справді була хата батька Ганки. Згоріла мабуть ще торік, бо на згарищах вже ріс бурян. Запорожець поїхав далі, до найближчої хати. Коли під хатою став гукати, вийшла якась баба, цікаво призираючися йому. Поздоровив і попросив:

— Скажіть мені, ґаздине, коли то Мікула поґорів і що сталося з родиною?

(Далі буде).

ЦЕ ПОКЛІН ПРАЦІ, ПОСВЯТІ Й ІДЕАЛАМ.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЗНОВУ ДВІ ШКОЛИ.

Десятки років люди вірили, що здорові й гарні зуби залежать від їх чищення. Через те люди й знавці здоровля, лікарі, радили людям чистити зуби. Щітка й паста, чи порошок, це були середники, необхідні для тих, що хотіли мати здорові й гарні зуби.

Нині виступають знов лікарі, які кажуть, що здорові й гарні зуби це не вислід їх чищення, а вислід здорової їжі. Виходить, що шпінат і рибячий олій мають кращий вплив на здоровля й красу зубів, як щітка, порошок і паста.

Віра в щіточку має за собою давню традицію. В Америці є муринські племена, в яких кождий красавець і красавиця заєдно носять при собі патичок та чистить ним зуби при кождій нагоді.

Нині лікарі радять нам закинути цю старинну думку як забобон.

МАТЕРИ И ЗДОРОВЛЯ ДІТЕЙ

Нове відкриття щодо зубів ще не така трагедія для кожного чоловіка, коли йде про нього. Та справа зубів це одна з тих справ, яка торкається виховання дитини. Кожда майже мати хоче, щоб її дитина мала здорові й гарні зуби. І пересічна мати робить усе можливе, що лише може дитині запевнити такі зуби.

Досі матери не жалували дітям ніякої кари й нагороди, щоб заставити діти вживати щіток до зубів і паст, чи порошків. У школах учили діти чистити зуби. Щоби переконати світ, що діти під большевицьким режімом дістають відповідну опіку, большевицькі пропагандисти розповсюднювали фільмові знимки з науки чищення зубів у большевицькій школі.

Що тепер мають робити ті бідні матери? Закидати їм щіточки й пасти й порошки? Зачати говорити дітям про шпінат і рибячий олій? Обіцяти нагороди за ложку шпінату або трану та грозити за непослух, малюючи страшні болі зубів, як дитина не буде їсти, що мати каже?

КЛОПІТ ЛЮДЕЙ З ДВОМА ДОРОГАМИ.

Та що гірше, досі мати знала певно, що робити. Вона знала, що як дитина буде чистити зуби, то буде мати здорові й гарні зуби, а як не буде, то матиме злі зуби. Дві були дороги. Одна добра, друга недобра. Одна дорога вела до здоровля й краси, друга до недуги, болів і бридоти. Третьої дороги не було.

А нині? Чи може мати, яка слухала так багато про вагу щіточки й порошку, вірити таксамо твердо, що нова дорога шпінату й трану певна понад сумніви? Хто там може заручити, чи за якийсь час і шпінат і тран не покажуться також непевними середниками для осягнення здорових і гарних зубів? Хто знає, чи за якийсь час знов не підемо на смітник шукати закиненої шіточки до зубів та не будемо сваритися за те, чи краще вживати пасти чи порошку.

Коли так, то чи треба нам поступати так, ґейби земля й небо валилися, як не поступимо так, як нам здається, за одиноко доброю методою? Це гарно вірити в одиноко добру дорогу, але що буде, як скоро покажеться, що наша дорога не була зовсім добра? Чи не краще було би згори допустити, що це тільки дорога, яка нам видається найкращою?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жалібний концерт Ольги Басарабової.

Дня 4-го березня відсвяткувала нюйорська жіноча організація Український Червоний Хрест десятиліття смерти української жінки-геройки бл. п. Ольги з Левицьких Басарабової, величнім концертом у салі Українського Народнього Дому.

Рано, перед концертом відправлено в обидвох українських церквах, в католицькій і православній, панахиди по бл. п. Ользі Басарабовій, а вечером відбувся концерт. Підчас панахид переведено збірку на боєву акцію в обох церквах.

В концерті брав участь перший раз в Ню Йорку хор ОДВУ, під управою проф. Юрія Кириченка. Крім мішаного хору співав також самий жіночий хор, також під управою п. Кириченка.

Концерт розпочала заст. голови Українського Червоного Хреста, пані Софія Жуковська, вступною промовою. Через повстання з місць присутні вшанували память неустрашимої геройки, а після цього хор відспівав дві пісні: „Ви жертвою в бою" і „Чуєш брате мій". По хорі виступила панна О. Каришин, зі сольовим співом „Ой у лузі червона калина". Панна Каришин перший раз виступила на сцені і як на початок вивязалась досить добре. Нехай тільки щиро над собою попрацює, а буде з неї колись добра співачка.

Скрипкове сольо панни Мілі Кузів — „Цігайнервайзен" Сарасатого і „Думка" Гайворонського були відіграні гарно і з чуттям. Опісля пані Гладун, секретарка Червоного Хреста, віддеклямувала поезію в честь Ольги Басарабової, а по ній виступила панна Маруся Бурбела з Ню Гейвен зі сольовим співом „Ой, деж той цвіт" і „Даремно я по білім світу". Присутні були незвичайно мило вражені приємним голосом гості з Конетикот та чуттєвим переданням пісень. Панна Бурбела віддеклямувала в другій частині концерту також деклямацію в честь Ольги Барасаб, яка зробила на слухачів глибоке враження.

Пані Середа, голова Червоного Хреста, виголосила довший реферат про життя і діяльність Ольги Барасаб та про муки, від яких згинула перша українська боєвичка з рук ляцької поліції. Дальші точки, як сольовий спів панни Ґели з Джерзи Сіти і сестер — пані Котович і Марусі Кисіль випали добре; особливо Ярославенкова пісня „Як Стрільці йшли з України" подобалась слухачам. Солісток нагородили гучними оплесками.

На закінчіння концерту промовила пані Близнакова, касієрка Червоного Хреста, і візвала все українське жіноцтво ставати в ряди цеї нової організації для співпраці з ОДВУ і підготовки українського суспільства до великого революційного зриву, який є неминучий, коли хочемо бачити Україну вільною.

Публика була зібрана у великому числі, однак не в такім, як це звичайно буває на підприємствах Червоного Хреста, а це через велику сніговію.

Роман Рошко.

У залізничому вагоні дівчина читає якусь повість. Молодий чоловік, що сидить біля неї, від часу до часу заглядає в книжку, вкінці каже:

— Даруйте, пані, що я такий сміливий, та мене дивує, як можете ви, такі молоді, читати такі криваві книжки?

Дівчина: Даруйте, та я не докровна.

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

БРУКЛИН, Н. Й.

В неділю, дня 4 березня, відбулися збори пятьох місцевих відділів У. Н. Союза в справі влаштування 40-літнього ювилею Союза. Збори відкрив і перепроваджував п. Ю. Павчак, а секретарював п. Д. Сенюта.

Голова представив присутним представникам дві справи: ювилей У. Н. Союза і злука місцевих відділів Союза. Над тими справами переведено основну дискусію. Рішено відбути ювилейне свято дня 30 травня з богослуженням в укр. грек.-кат. церкві. А в справі злуки постановлено скликати осібні збори на день 18 березня і запросити на них одного з головних урядників.

Такі збори відбулися дня 18 березня. З головного уряду прибув гол. фін. секретар-касієр, п. Роман Слободян, та головний радний, п. Ілія Гузар з Ню Йорку.

Програму нарад предложив п. Павчак. Про завдання У. Н. Союза та про те, як його поширити і притягнути до нього молодь, реферував п. Слободян.

Про користи, які матимуть відділи зі злуки, говорив п. Гузар.

Ухвалено резолюцію, що всі відділові урядники і члени мають попрацювати по відділах над справою злуки, а присутні заявляють, що доложать усіх старань, щоби до такої злуки довести.

Д. Сенюта, секретар.

БОСТОН, МАСС.

Члени У. Н. Союза мають чим гордитися, коли поглянуть на свою організацію й на ту велику роботу, яку вона виконала на протязі 40-літнього свого існування. Не диво, що всі найкращі сили нашої іміґрації є в У. Н. Союзі, а хто не є, старається тепер у тім Ювилейнім Році стати членом Союзової Родини.

І в нас у Бостоні відбуваються наради наших двох відділів в справі відсвяткування ювилею У. Н. Союза. Делеґати з 374 і 238 відділу застановлялися вже над святочною програмою і над тим, як притягнути нових членів до Союза. Ювилей плянуємо відсвяткувати десь при кінці травня. На це свято запросимо когось з головних урядників. Подбаємо про добру програму. Хором займеться о. Желехівський, а Клюб Танцюристів і наша музикальна молодь виповнять частину програми. Дальші наради Ювилейного Комітету відбудуться дня 17 квітня, в годині 7 увечір.

Н. Давискиба, секретар.

Неможливе.

Заступник одної фірми, що продавала радіоапарати, зрадів, як йому вдалося продати дорогий апарат якійсь пані. Радів на думку гарної провізії, яку дістане від своєї фірми, коли нараз пані питається:

— Чи не моглиб ви мені в радіоапараті зробити одну зміну.

— А яку?

— Ми не маємо в хаті електрики, лише ґаз, то я хотіла би, щоби ви цей апарат переробили, щоби він міг функціонувати на ґазі.

Між приятелями.

— Ах, ти нещаснику! Ти під пантофлем у твоєї жінки.

— Стидайся говорити щось такого! Колиб тут була моя жінка, ти не відважився би сказати такі слова!

ПРОТОКОЛ

З річного засідання головного уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в днях 19 до 24 лютого 1934 року в домі У. Н. Союза під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

(14)

Звіт головного фінансового секретаря-касієра Р. Слободяна.

За 1933 р. перестали платити проценти Форт Лі, Н. Дж., від суми $40,000 і Гай Пойнт, Н. К., від суми $30,000. Бонди міста Маямі, Флорида, сплатили частину залеглого проценту і є надія, що місто, перевівши відповідну реорганізацію своїх інвестицій, буде всилі проценти платити.

По „банковім святі" всі банки обтяли проценти від депозитів. Давніше банки платили 4, або 4 і пів проценту від часового депозиту, а 2% від чекового конта. Тепер від чекового конта банки не платять процентів, а від часових депозитів не більше як 3%, з винятком двох елизабетських банків, які дальше платять 4%.

Процент від позичок виказує малу суму тому, бо від позичок не стягалося процентів, платних згори, як це практикується в асекураційних товариствах. Ми мали на увазі факт, що член, позичаючи частину гроша на свою власну грамоту в клясі Т, бере тільки половину своєї резерви, а друга половина остається в організації. З першої позички обтягається суму, визичену членови в травню і серпню 1932 р. на рахунок майбутньої резерви і виміни старого роду обезпечення на новий. По році належання і плачення, як резерва буде значно більша, організація буде зобовязана стягнути проценти, залеглі і платні згори.

	Mortuary Fund	Reserve Fund	Disability F'd	Nat'l Fund	Orphans Fund	Expense Fund	Totals
Amount brought forward	$2,549,895.24	$436,487.98	$79,565.95	$10,076.07	$231,160.54	$210,924.58	$3,518,110.36
Disbursements from January 1, 1933 to December 31, 1933							
Death claims	155,816.56						155,816.56
Permanent disability claims			9,879.30				9,879.30
Cash surrender	9,557.82						9,557.82
National Fund				7,100.00			7,100.00
Orphans Fund					26,058.89		26,058.89
Total benefits paid	165,374.38		9,879.30	7,100.00	26,058.89		208,412.57
Commissions and fees paid to deputies and organizers						33,082.43	33,082.43
Salaries of officers and trustees, No. 4						7,665.00	7,665.00
Salaries of office employees, No. 4						4,188.00	4,188.00
Salaries and fees paid to Supreme Medical Examiners						150.00	150.00
Salaries and fees paid to Subordinate Medical Examiners						262.50	262.50
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees						3,888.04	3,888.04
Insurance Department fees						1,107.93	1,107.93
Rent for soc'y's occupancy of its own bldg						1,000.00	1,000.00
Advertising, printing and stationery						3,486.03	3,486.03
Postage, express, telegraph and telephone						2,457.70	2,457.70
Lodge suplies						629.59	629.59
Official publication						42,790.10	42,790.10
Convention						45,795.08	45,795.08
Legal expense in litigating claims	28.10					662.11	690.21
Other legal expenses						100.00	100.00
Furnitures and fixtures						800.84	800.84
Taxes and other expenses on real estate	6,741.99					9,659.93	16,401.92
Bonds of Supreme Officers						421.88	421.88
Robbery Bonds & Safe Vaults rent						74.00	74.00
Actuary for service						452.51	452.51
Chamber of Commerce						25.00	25.00
Federal Tax for checks	71.38		12.12	42	2.54	35.56	122.02
Gross loss on sale or maturity of ledger assets (b) Bonds	431.00						431.00
Gross decrease, by adjustment in book value of ledger assets (a) Real Estate						3,000.00	3,000.00
Total Disbursements	$ 172,646.85		$ 9,891.42	$7,100.42	$ 26,061.43	$161,734.23	$ 377,434.35
Balance before transfer	$2,377,248.39	$436,487.98	$69,674.53	$2,975.65	$205,099.11	$ 49,190.35	$3,140,676.01
Increase by transfers						*117,971.25	
Decrease by transfers	*117,971.25						
Balance	$2,259,277.14	$436,487.98	$69,674.53	$2,975.65	$205,099.11	$167,161.60	$3,140,676.01

*) This transfer results from the exchange of the old N. F. C. Certificates to new American Experience Certificates and is the surrender charge deducted from the reserve in accordance with the By-Laws.

Табеля розходів складається з двох частей: перша відноситься до виплачених запомог членам з фондів, посмертного, запомогового, народнього і сирітського — разом на суму $208,412.57; і друга часть, яка відноситься до виплат фонду адміністраційного й інвестицій фонду посмертного. Найбільша позиція у виплатах за 1933 р. є кошти головної конвенції: $45,795.08. „Свобода" за орган $42,790.10, нагорода відділовим діловодцям $33,082.43 й остання рубрика $3,000 — обниження реальности, в якій є приміщення офісів У. Н. Союза і друкарні та книгарні „Свободи". Разом розхід $377,434.35. По відтягненню розходів від доходів остається приріст маєтку за 1933 р. на суму $199,337.09, або загальний маєток на суму $3,140,676.01.

Згідно з переведеним референдумом у справі виміни грамот старого роду обезпечення на новий, актюарій розділив резерву старого роду обезпечення і припоручив перенести з кінцем 1933 р. суму $1,069,203.25 ось-так: до фонду посмертного нового роду обезпечення $951,220, до адміністраційно-резервового (Contingent Fund) $117,971.25. Тимсамим пасиви організації будуть розділені так:

Фонд посмертний старого роду обезпечення	$1,133,187.19
Фонд резервовий старого роду обезпечення	436.487.98
Фонд посмертний нових родів обезпечення	1,126,089.95
Фонд адмін. - резервовий нових родів (Contingent)	117,971.25
Фонд запомоговий	69,674.53
Фонд адміністраційний і конвенційний	49,190.35
Фонд народній	2,975.65
Фонд сирітський	205,099.11
Разом	$3,140,676.01

(Далі буде).

— Знаєш, як наше місто може позбутися бандитів?

— Як?

— Треба всіх порядних людей замкнути до вязниці, тоді бандити не матимуть кого грабити й заберуться з нашого міста.

ОТСИМ ПРОГОЛОШУЄМО, ЩО

О. Д. В. У.

ПОЧАВШИ ВІД 10-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1934

ВІДВІДУВАТИМЕ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ В АМЕРИЦІ

КРАЄВИЙ ДЕЛЕҐАТ О.У.Н.

ОМЕЛЯН ГРИБІВСЬКИЙ

Як представник могутнього УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ, він прибув, щоби: ознакомити нашу Еміграцію з революційним станом на Українських Землях, скріпити український націоналістичний рух в Америці, пригадати нашій Еміграції на ці завдання, які вона має сповнити в нашому революційному процесі та своїми промовами перелляти в Неї бадьорого, могучого духа Українських Націоналістів. — Загальна тема його промов буде:

„УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ ЯК ОДИНОКА ДІЮЧА СИЛА НА ШЛЯХУ ДО ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ"

Крім нище вимінених в порядку громад, він виступатиме також на маніфестаційних здвигах, що будуть оголошені опісля. — Подаючи понижчей порядок виступів делеґата, не можемо точно назначити днів для кожної громади, тому, що плян з бігом часу треба буде з конечности зміняти. **Тому кожна громада буде знати свій день не скорше, як три до чотири тижні наперед. — Певним є,** що всі громади будуть відвідані в таких періодах часу, як зазначено понижче.

ПЛЯН ПОЇЗДКИ:

Квітень:
Бабилон, Л. Ай.
Гемпстед, Л. Ай.
Рівергед, Л. Ай.
Картерет, Н. Дж.
Ню Йорк місто
Нюарк, Н. Дж.
Елизабет, Н. Дж.
Патерсон, Н. Дж.
Джерзи Сиґі, Н. Дж.
Пасайк, Н. Дж.
Джемейка, Н. Й.
Асторія, Л. Ай.
Бруклин, Н. Й.
Йонкерс, Н. Й.
Бронкс, Н. Й.

Травень 1—18:
Питсбурґ, Па.
Ембридж, Па.
Арнольд, Па.
Карнеґі, Па.
МекКіз Ракс, Па.
Вілінґ, В. Ва.

Травень 19—31:
Балтимор, Мд.
Вілмінґтон, Дел.
Честер, Па.
Кемден, Н. Дж.
Трентон, Н. Дж.
Філаделфія, Па.
Редінґ, Па.
Алентавн, Па.

Червень 1—15:
Бетлегем, Па.
Істон, Па.
Маганой Си ті, Па.
МекАду, Па.
Гейзелтон, Па.
Нентікок, Па.
Скрентон, Па.
Вілкс-Берри, Па.

Червень 16—30:
Бінґгемтон, Н. Й.
Джансон Сиґі, Н. Й.
Елмайра, Н. Й.
Порт Джервис, Н. Й.
Нюборґ, Н. Й.

Липень 1—15:
Клівленд, Огайо.
Дітройт, Міш.
Гемтремк, Міш.
Віндзор, Онт.

Липень 16—31:
Шікаґо, Ілл.
Ст. Луіс, Мо.

Серпень 1—15:
Джоліет, Ілл.
Ґери, Інд.
Іст Шікаґо, Інд.
Ст. Пол—Міннеаполіс, Мінн.

Серпень 16—31:
Мілвокі, Віс.
Москіґон, Міш.
Ґренд Репидс, Міш.
Ленсінґ Міш.

Вересень 1—15:
Дітройт, Міш.
Клівленд, Огайо.
Кентон, Огайо.
Йонґставн, Огайо.
Акрон, Огайо.
Бофало, Н. Й.
Наяґара Фолс, Н. Й.

Вересень 16—30:
Рочестер, Н. Й.
Оборн, Н. Й.
Сиракюз, Н. Й.
Ром, Н. Й.
Ютика, Н. Й.
Геркімер, Н. Й.
Литл Фоллс, Н. Й.
Когус, Н. Й.

Жовтень 1—15:
Амстердам, Н. Й.
Трой, Н. Й.
Питтсфілд, Масс.
Голйок, Масс.
Спрінґфілд, Масс.
Бостон, Масс.

Жовтень 16—31:
Тавнтон, Масс.
Фолл Ріверс, Масс.
Провіденс, Р. Ай.
Сентрал Фоллс, Р. Ай.
Вунсакет, Р. Ай.
Гартфорд, Конн.
Менчестер, Н. Г.

Листопад 1—15:
Бристол, Конн.
Ню Бритен, Конн.
Ансонія, Конн.
Дерби Конн.
Ню Гей вен, Конн.
Бриджпорт, Конн.
Савтпорт, Конн.
Стемфорд, Конн.

Щоби делеґат міг виступати на великих маніфестаціях, що будуть уряджувані цього року в деяких громадах, то їх треба заздалегідь приготовляти приблизно на той час, коли він буде знаходитися не дуже далеко від даної місцевости. В цей спосіб заощадиться коштів переїзду, а головно часу.

Зголошення таких маніфестацій треба слати **бодай один місяць наперед** на понижчу адресу.

Наша адреса:
EXECUTIVE COMMITTEE OF "O.D.W.U."
P. O. BOX 13, STATION D, NEW YORK, N. Y.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА О.Д.В.У.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ІРВІНҐТОН, Н. ДЖ.

Коляда на „Рідну Школу" в селі Кореличах, пов. Перемишляни.

Жертвували на згадану ціль по $1: Е. Багній, А. Мікласевич, О. Ковальчук, Н. Яцентій, В. Кузів, Ю. Баранюк, М. Литвин, О. Паньків, Ю. Дорен, А. Борищук; Е. Онищук $2; по 50 ц.: С. Канарик, А. Бучак, С. Ґарцула, Ф. Салюк, І. Наконечний, З. Антонюк, Б. Ґура, пані Романишин, І. Ґрентус, В. Горбач; К. Гейнс 45 ц.; А. Валовіна 40 ц.; Ю. Коганчук 30 ц.; О. Яцентий 10 ц.

Колядували діти: Ольга, Емілія і Лелія Онищук, Оленка Яцентий, Ольга Іваськів, Андрій Ґрентус і Іван Сухоставський. — Гроші вислано через Обеднання на призначену ціль.

Параня Онищук.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Коляда на край.

З нагоди Різдва Христового Централький Комітет Українських Національних Орґанізацій зарядив коляду, яка принесла $56.

Ці гроші вислано через Обеднання до краю з слідуючим призначенням: $20 „на боєву акцію, а $ 36 на „Рідну Школу".

За Центр. Комітет:
Іван Клок, секр.

БРУКЛИН, Н. Й.

Коляда на Рідний Край.

Старанням Українського Демократичного Клюбу і від. 43 ОДВУ заряджено Рідвяну коляду, за котрою ходили: П. Малицький, П. Дубовецький, П. Пелех, П. Когут, М. Баглай, М. Кіт, Л. Кісь, І. Костів, Г. Сидорко, В. Костів, І. Паґут, Г. Романчук, Д. Сенюта, М. Дикий, О. Карплюк.

Коляду зложили: Укр. Дем. Клюб $10; о. А. Лотович $3; по $2: І. А. Балко, В. Пискляк, Є. Заблоцький, В. Тижник, І. Малик, В. Шийка, І. Сенько, Л. Жур; по $1: В. Костів, Ю. Павчак, І. Шийка, П. Дубовецький, В. Семчишин, І. Паґут, І. Пачковський, Л. Кісь, Г. Ґудима, А. Крук, А. Кіт, І. Мудрик, В. Шеремета, Н. Котик, І. Забавський, В. Курило, С. Канюка, І. Цюпа, М. Запісоцький, Є. Занько, В. Возняковський, Й. Возняковський, В. Галась, Д. Сенюта, Ф. Волошин, М. Костів, М. Баглай, Й. Шевчук, І. Шевчук, В. Шимко, М. Більський, І. Довгунь, М. Федас, А. Музика, М. Кішак, П. Малицький, І. Стахів, І. Була, І. Возний, Е. Біленький, В. Палащук, Г. Олекса, Д. Сметанюк, Г. Шевчук, Т. Сорока, Г. Сокол, Г. Бардак, П. Баран, Д. Шарко, П. Малицький (Н.), В. Савіцький, К. Герман, І. Кмита, П. Дикий, Г. Волинський, П. Ходань, М. Турко, А. Гаврищко, Ю. Ґабрик, І. Костів, Д. Кмита, М. Кіт, П. Дацко, С. Михалюк, І. Череп, С. Лис, П. Когут, А. Кулявий, В. Кіт, Г. Романчук, Т. Карплюк; по 75 ц.: І. Боґан, В. Гупало; по 50 ц.: Н. Сторожук, Г. Сидорко, І. Вітюк, М. Шипот, М. Каста, С. Глушко, І. Крук, С. Гарматюк, П. Кузьма; Г. Гриченко 25 ц. — Разом заколядовано $106.25 і розділено як слідує: на Рідну Школу $56.25, на визвольну боротьбу $25, а на інвалідів $25. — Разом $106.25, які вислано до краю через Обеднання.

М. Баглай.

ЙОНҐСТАВН, О.

Для Лемківщини.

Комітет допомоги Лемківщині в Західній Україні зібрав коляду в день Рождества Христового від таких громадян зі Савт Сайд. Зложили по $1: Ю. Присташ, І. Дубас, І. Федаш, Д. Войтович, Г. Чулик, І. Козак, Г. Федишин, М. Лисяк, Ева Дума, В. Зубаль, І. Бріч, Й. Білик, С. Циктор; по 50 ц.: В. Кріль, І. Яслик, Д. Мисливий, Марія Стефаник, Й. Поточний, Й. Бадовський, Ю. Прислілський, І. Яслик, Ю. Сенчак, І. Філь, Йосиф Присташ, Й. Кіцула, Д. Романиця, М. Баран, А. Іляшевич, І. Сухий, І. Бряць, П. Лодин, Т. Пиріг, Т. Пир'— Т. Зеневич, І. Грицяк, Катерина Павлишин, М. Козоринсвкий, Ю. Філь, І. Григорчук, М. Тиць, К. Кохaнов, І. Шевчишин, С. Савчак, Ева Прислілська, М. Заяць, М. Середницький, М. Каминський, С. Середницький, І. Кравець; по 25 ц.: І. Сосновський, П. Тхорик, Кубрин, П. Кот, Н. Гарасим, А. Кучманич, П. Олійник, С. Кость, М. Набережний, Г. Ковцун, І. Орловський, І. Кріль, М. Ґеряк; Ю. Ґудяк 10 ц. — Колядували: Юрій Присташ, Петро Луцко, Ілько Яслик, Михайло Баран, Іван Мигаль.

Броґіл і Стілтон. По $1 зложили: о. Л. Веселовський, Софія Весоловська, Г. Ґулич, В. Гринько; по 50 ц.: І. Грицко, П. Копко, І. Буранич, В. Ганькевич, М. Кіхтан (мол.), А. Кравець, Г. Цибаняк; по 25 ц.: Я. Томан, С. Кріль, В. Пусь, Агафія Буньовська, М. Кійрута, М. Конишак, В. Конишак, Н. Пашович; І. Волощук 10 ц.

Найлес, Джірард і Мекдоналд. По $1: зложили: М. Іванчак, В. Зубик, І. Баґан, Т. Нестер, П. Романовський, О. Опалка, Д. Шпирка, О. Антоньчак, П. Галько, Тереса Сушко, С. Шпирка, І. Рудик; по 75 ц.: Н. Торський, П. Янів; по 50 ц.: Н. Турковський, І. Бурий, М. Пельц, І. Сухий, О. Ґуран, С. Гавко, В. Диків; по 25 ц.: М. Хозачок, Т. Ґавдиґа, І. Сотак, М. Муха, Н. Оскорін; Д. Дорохов 10 ц. — Колядували: Михайло Іванчак, Іван Рудик, Онуфрій Опалка, Михайло Пельц, Григорій Ґулич.

Алберт Стріт і Шарон Лайн. По $1. зложили: М. Адамовський, І. Фецич, Д. Білущак, С. Дмитрів, І. Ясінь, Л. Грубяк; по 50 ц.: В. Іванів, І. Мацинський, Олена Бойко, А. Бохур, Н. Касневич, С. Роган, В. Сорока, С. Грубяк; І. Іванкевич 30 ц.; по 25 ц.: Юлія Гладун, М. Павцьо, А. Іванкевич, І. Онуфер, І. Шкапяк. — Колядували: Михайло Адамовський, Стефан Адамовський, Стефан Роган.

Разом з рештою з 1932 р. було всього доходу $136.90. Розхід $10.24. Готівка у касієра виносить $126.66.

Комітет скличе ще одні збори, щоби рішили, на яку ціль мають бути ці гроші призначені.

Комітет завзиває громадян до дальшої щирої піддержки отсеї допомогової акції.

Михайло Адамовський,
секр. Комітету.

Карузо їхав із Капрі в Кельн. Підійшов до нього товариш подорожі та представився:

— Називаюся Макс Маєр.

— Карузо, — відповів славний співак.

— Той славний чоловік?

— Так, гадаю.

— Я вже багато читав про вас, про Робінсона Крузо — як приємно пізнати такого славного мореплавця. А як живеться вашому приятелеви Пятниці?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ